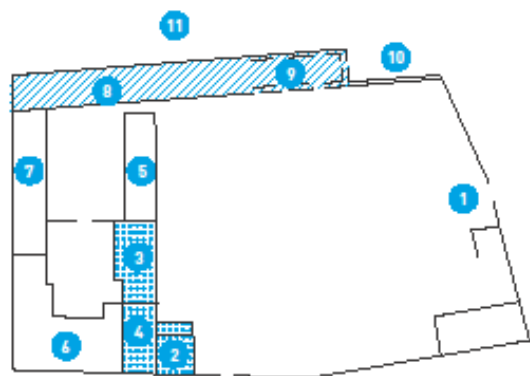

**Tlocrt centralnog dijela kompleksa
Kula Jankovića u islamu Grčkom**

- 1 Glavni ulaz u kompleks
- 2 Zgrada "Kula" ("kula", "stara kuhinja", "tamnica")
- 3 Zgrada "Stara kuća"
- 4 Zgrada "Sala" + "ispred sale"
- 5 "Kotarina"
- 6 Stambeni dio: "Novi stan" (ispod: "konoba", "čelija", "alat" te prolaz za izvor "Klokotušu")
- 7 "Cimentana kuća"
- 8 Zgrada "Krmari"
- 9 Dvije zgrade "pojate"
- 10 Zgrada "srušena pojata"
- 11 Romanička crkva sv. Đorđa, 50m sjeverno

 Povijesni dio

 Internacionalni sveučilišni centar

www.kulajankovica.hr
www.ffzg.hr/mostovi
www.ffzg.hr/pov/zavod/triplex

Kontakt:
desnica@irb.hr
drago.roksandic@ffzg.hr

Društvo za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića
i Centar za komparativnohistorijske i interkulturalne studije
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Desničini susreti Zadar / Islam Grčki / 17–19.09. 2010.

Planovi obnove i revitalizacije kompleksa Kule Stojana Jankovića u Islamu Grčkom

Kula Jankovića je zaštićeni spomenik kulture (Z-2805 u Registru kulturnih dobara RH) čija se izgrađena površina prostire na blizu 2000 m². Zidinama ograđeni objekt („kula“), čija prošlost vjerojatno seže do prapovijesti, u posjedu je neprocjenjive nepokretne i pokretne kulturne baštine. Ističu se arheološka zbirka (artefakti od neolitskih prema mlađima), zbirka rimskog novca i rimskog stakla itd., mnogobrojni predmeti iz mletačkog razdoblja, tj. iz doba mnogo puta opjevanog Stojana Jankovića, uskočkog serdara i mletačkog „cavaliere di San Marco“, posebno dragocjene zbirka oružja te italo-kretskih i drugih ikona od 16. do 18. stoljeća, etnografska zbirka itd. Posebnu vrijednost čine mnogobrojni obiteljski spisi i rukopisi Jankovića, Dede-Jankovića i Desnica od 17. stoljeća nadalje, zbirka starih knjiga i karata. Bogata je i etnografska zbirka. Posebna su vrijednost knjižnica i rukopisna zbirka pisca, danas neprijepornog književnog klasika Vladana Desnice (Zadar, 17.09.1905. – Zagreb, 4.3.1967.), koji je u razdoblju od 1942. godine do kraja svog života često boravio u Kuli. Ovdje je napisao i najveći dio svog romana „Proljeća Ivana Galeba“, a u obiteljskoj crkvi sv. Đurđa je i sahranjen.

Pojed – među ostalim, prastari izvori pitke vode (posebno „Klokotuša“), spomenuta crkva (svetište najmanje romaničkog porijekla), vrlo stari arboretum, bašča, šuma itd. - zaprema površinu od cca 4 ha, a s plodnim tlom daljnjih 6 ha. Nalazi se u gornjem dijelu Ravnih kotara, udaljen oko 4 km od autoceste Zagreb – Split, 10 km od zadarske zračne luke u Zemunik i oko 17 km od Zadra te ima izravnu cestovnu vezu od „Zelenog hrasta“ u susjednom Islamu Latinskom. Smješten je na plodnom, submediteranskom uzvišenju, s ushićujućim otvorenim pogledom prema Velebitu, Novigradskom moru te Zadru i zadarskom otočju, koji je najljepši s vrha Kule.

Kula Jankovića je teško stradala 1993.-95. g., ali su glavne zbirke i arhivi pravodobno sačuvani. Od 2003 g. kompleks se obnavlja sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske na temelju dokumentacije i iskustava stečenih predratnim zaštitnim radovima koje je vodio gosp. Miljenko Domijan. Vlasnici kompleksa danas su potomci Vladana Desnice, njegova djeca mr.sc. Olga Škarić, dr.sc. Jelena Tvičević Desnica, dr.sc. Nataša Desnica Žerjavić i dr.sc. Uroš Desnica, koji su zajedno s drugim poštovateljima njihove obiteljske baštine stvorili Društvo za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića (vidjeti: www.kulajankovica.hr). Društvo je otvoreno svima koji su im se spremni pridružiti u zaštiti, obnovi i revitalizaciji ovog kompleksa.

Vladan Desnica je bio prvi vlasnik Kule koji je njezine vrijednosti i ljepote činio dostupnima javnosti, tj., svima koji su osjećali potrebu autentično ih doživjeti. Njegovi nasljednici su nastojali slijediti ga u takvom htijenju, sa sviješću da su se u njegovim mislima zaštita, obnova i revitalizacija Kule najuže povezivale sa željom da dobrobit Kule bude nerazlučiva od brige za kulturu baštinu i dobrobit cijelog kraja i posebno njegova održivog razvoja. Posvećeni tome cilju, vlasnici su voljni omogućiti javno korištenje velikog dijela spomeničkog kompleksa, posebno kada se radi o kulturnim, edukativnim, istraživačkim i razvojnim projektima.

Povijesni dio Kule Jankovića će se dijelom razvijati kroz mrežu interaktivnih muzejsko-memorialnih zbirki i sadržaja, ali i kao aktivna 'Kuća Vladana Desnice', možda i kao Muzej mira itd. Sadržaji nisu definitivno definirani, a vlasnici pozivaju sve zainteresirane da se uključe u revitalizacijske projekte. Namjera je osigurati u našim uvjetima što višu stručnu razinu atraktivnih i interaktivnih sadržaja, koji će optimalno koristiti suvremena tehnološka rješenja, ali prije svega štiti baštinu i razvijati svijest o njezinim trajnim vrijednostima i kreativnim potencijalima za dobro svijui.

Vlasnici podržavaju višegodišnje kontinuirane inicijative Centra za komparativnohistorijske i interkulturalne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koje su u vezi s opusom Vladana Desnice („Desničini susreti“ itd.) te obnovom i revitalizacijom, koje vodi prof. dr. sc. Drago Roksandić (vidjeti i: www.ffzg.hr/mostovi). Sudjelujući i sami na različite načine u tim inicijativama, oni od 2009. godine aktivno sudjeluju u zajedničkom projektu Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Zadru, koji su dogovorili rektori Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš i rektor Sveučilišta u Zadru prof. dr. sc. Ante Uglešić, o utemeljenju Međunarodnoga sveučilišnog centra u dijelu Kule Stojana Jankovića (u „sjevernoj fronti“ Kule). U tom su smislu vlasnici sklopili Sporazum o dugoročnom korištenju sa Sveučilištem u Zagrebu u listopadu 2009. godine i suraduju s Inicijativnim odborom koji je s time u vezi, na poticaj Rektora, stvoren na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a pod predsjedanjem profesora Roksandića. Međunarodni sveučilišni centar nastaje kao work-in-progress. Predviđeno je da ga na cca. 700 m² korisne površine izravno čine rezidencijalni dio, seminarski i radionički prostori te multimedijska dvorana. Međutim, ovisno o izvedbenim mogućnostima cijeli javni prostor Kule moguće je na različite načine i pod različitim uvjetima umrežiti u njegove djelatnosti, uključujući i zatvorene, ali i otvorene prostore (npr. „Velika avlija“, arboretum, obradive površine (idealne za najvišu razinu uzgoja (sub)mediteranskih kultura) itd.).

U dugoročnoj revitalizaciji kompleksa zamišljeno je da se Međunarodni sveučilišni centar, koji inicijalno podržava i Sveučilište u Padovi, a otvoren je i svim drugim visokoškolskim ustanovama u Hrvatskoj i svijetu, bavi obrazovnim, znanstvenim, kulturnim i razvojnim projektima, s težištima na projektima interkulturalizma i održivog razvoja (posebno, ali ni izdaleka ne isključivo u ruralnom (sub)mediteranskom prirodnom i kulturnom okolišu). Društvo za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića će u tome uvijek biti partner otvoren za konkretnu suradnju, posebno kada je riječ o lokalnim, županijskim i regionalnim inicijativama, ali i drugim zainteresiranim unutar i preko granica Hrvatske.